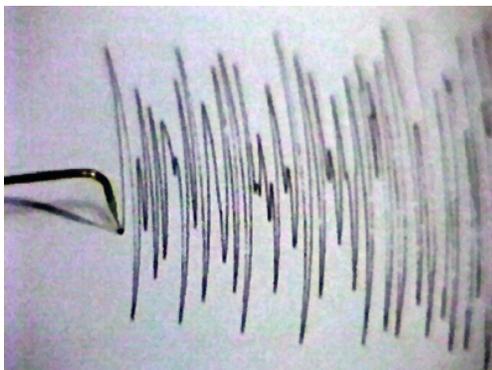
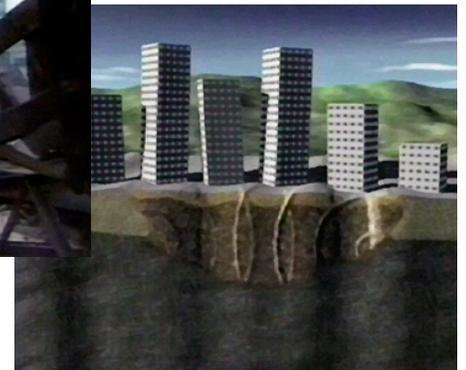
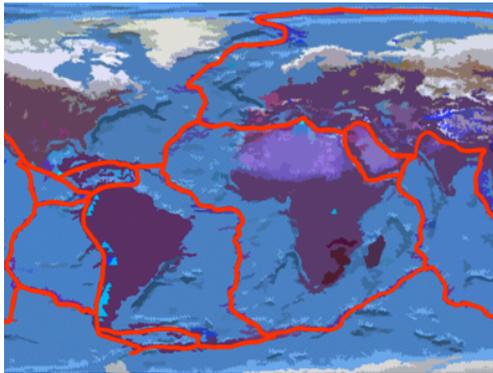

Earthquakes

མ་ཡོ་མ།

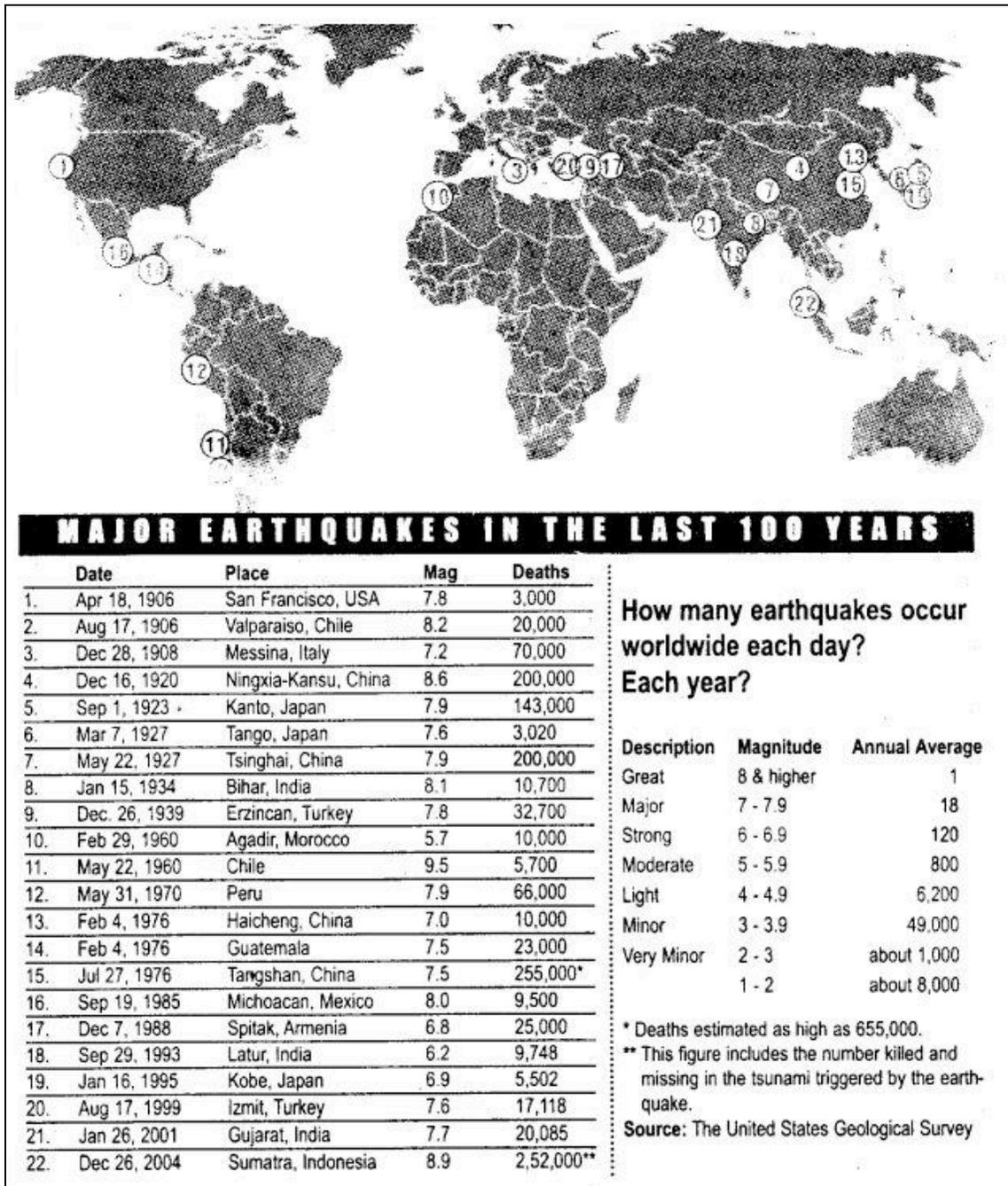
Tenzin Choekyi

Earthquake in Pakistan

པ་ཀི་ས་ཐན་ནང་ས་ཡོམ།

A series of severe earthquakes (max. magnitude 7.6) struck the Kashmir region on Saturday, October 8, 2005. The epicentre was located on the India-Pakistan border, about 100 kilometres northeast of Islamabad. The focus of the earthquake was only 20 kilometres under Earth's surface. Around 40'000 people died. Over 1 million of people lost their homes.

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཕྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་རེ་ས་གཟའ་སྤེན་པ་ཉིན་ཀ་ཤིམིར་ས་ཁུལ་ནང་ས་ཡོམ་ཚབས་ཆེན་རིམ་པ་ (ཆེ་ཚུང་
7.6) ལྷན་པ་རེད། ས་འགྲུལ་གྱི་གནས་ནི་རྒྱ་གར་དང་པ་ཀི་ས་ཐན་ས་མཚམས་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཏར་ ༡༠༠ ཞི་ས་ལ་
མ་རྒྱུ་ཡི་ཤར་བྱང་ཕྱོགས་ཆགས་ཡུལ་ནང་རེད་འདུག། ས་ཡོམ་གྱི་བ་འདི་འཛམ་གླིང་དོས་ཀྱི་འོག་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཏར་
༢༠ ཙམ་རེད་ཞག། མི་སྣོང་ཕྲག་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་འདས་གྲོང་ས་ཕྱིན་འདུག། མི་ས་ཡ་ལས་མང་བ་ཁོང་ཚོའི་
ནང་རྒྱ་གས་པ་རེད།

Source: Sunday Vijay Times, October 9, 2005, Hubli-Dharwad, p.10

How many earthquakes occur worldwide each day? Each year?

ཉིན་རེ་ལ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཇོགས་ལ་ས་ཡོམ་ག་ཚོད་བྱུང་གྱི་ཡོད་དམ། ལོ་རེ་ག་ཚོད།

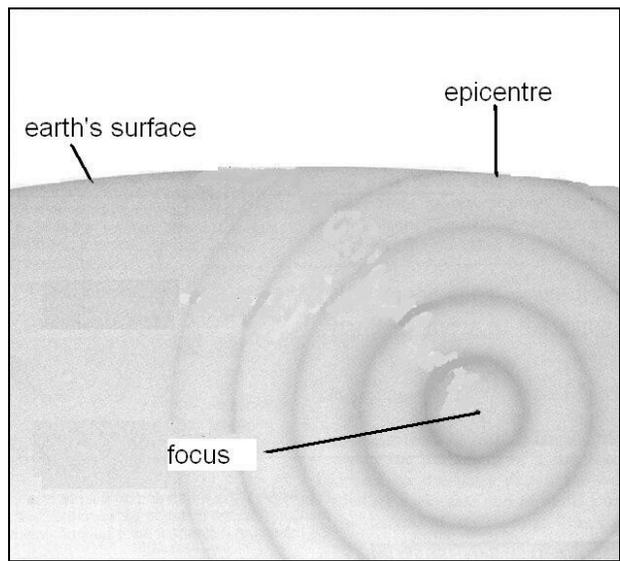
Earthquake ས་ཡོམ།

An **earthquake** is a sudden and sometimes catastrophic movement of a part of the Earth's surface. Large numbers of earthquakes occur on a daily basis on Earth, but the majority of them are detected only by seismometers and cause no damage. Large earthquakes can cause serious destruction and massive loss of life.

ས་ཡོམ་ནི་སྐྱོད་ལྷན་ཡིན་པ་དང་སྐབས་རེ་འཛམ་གླིང་དོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱན་ངན་གྱི་གཡོ་འགུལ་ལ་ཟེར། རྒྱན་དུ་ས་ཡོམ་མི་རྣམས་ལ་ཞིག་འཛམ་གླིང་ཐོག་འབྲུང་གྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ས་ཡོམ་ཆེ་ཁག་ནམས་ seismometers ས་འགུལ་འཇལ་ཆས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་མེད་པ་དང་གཞོན་སྐྱོན་གང་ཡང་བྱུང་གི་མེད། ས་ཡོམ་ཆེན་པོས་གཏོར་བཤིག་ཚབས་ཆེན་དང་སྐྱོག་དོར་བྱུང་བའི་གཞོན་ཆེ་ཡང་ཆེན་པོ་བཟོ་བྱུང།

The place where the vibrations come from is called the **focus** of the earthquake. The focus of many earthquakes is near the surface of the Earth. The point on the surface directly above the focus is called **epicentre**. From the focus, shock waves spread out through the Earth. They are known as **seismic waves**.

འདར་འབྲུག་ཡོངས་རྫོགས་ཡོང་བའི་ས་ཁུལ་དེ་ལ་ས་ཡོམ་གྱི་སྒྲིབ་གནས་ཡང་ན་གཙོ་བོ་འབྲུང་གཞི་ཡང་ཟེར། ས་ཡོམ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྒྲིབ་གནས་ནི་འཛམ་གླིང་གྱི་སྤྱི་དོས་ནས་ཉེ་པོ་ཡོད། སྤྱི་དོས་ཀྱི་ཐད་ཀར་རྒྱ་མོག་གང་ལ་ས་འགུལ་སྒྲིབ་གནས་ཟེར། སྒྲིབ་གནས་ནས་འགུལ་བྱུགས་ཀྱི་རྒྱབས་སའི་གོ་ལའི་བརྒྱུད་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་འགྲེམས་པར་བྱེད། དེ་ཚོ་ཡོངས་ལ་ས་ཡོམ་གྱི་རྒྱབས་ཟེར།

The energy released in a major earthquake is enormous. Earthquakes can do huge damage. The intensity of earthquakes is measured on the **Richter scale**. This was developed by Charles Richter in 1935. Low numbers indicate a weak earthquake. An increase of one unit on the scale means an increase in intensity of x10.

ས་ཡོམ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཤུགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་སློང་གི་ཡོད། ས་ཡོམ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ཆག་ཆེན་པོ་བཏང་བྱུང། ས་ཡོམ་གྱི་ངར་ཤུགས་ནི་**Richter scale** ཟེར་བའི་ཡོ་ཆས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༣༥ ལོར་Charles Richter གསོལ་སྟོང་པ་རེད། ཡང་གངས་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ས་ཡོམ་ཤུགས་རྒྱལ་ཡོན་པས་གོ་དོན་མཚོན། ཐེག་ཤིང་སྐང་རྩི་གཞི་ཞིག་ཏེ་མང་འགྲོ་བས་ངར་ཤུགས་ལྷོ་བཅུ་མང་བ་ཡོད་པ་མཚོན།

The highest value ever recorded was 9.5. This earthquake happened in Chile in 1960. The earthquake that recently happened in Pakistan on 8th of October 2005 had a magnitude of 7.6 on the Richter scale. Earthquakes measuring up to three on the Richter scale are usually not noticed except by seismometers. Around a value of five on the Richter scale causes slight damages. At a value of seven many buildings are destroyed. Above a value of eight the earthquake is devastating.

ད་བར་དུ་མ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཡིག་ཆར་འགོད་པ་འདི་ནི་9.5 རེད། ས་ཡོམ་དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༦༠ ལོར་ལུང་པ་Chile ཞེས་པ་ནང་འབྱུང་བ་རེད། ཉེ་བའི་དུས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཕྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་པ་ཀིས་ཐན་ལ་Richter scale གང་ལ་7.6 ཆེ་རྒྱུ་ས་ཡོམ་རྒྱབ་པ་རེད། དུས་རྒྱུན་དུ་ནས་ས་ཡོམ་Richter scale རང་ཚད་འཇལ་དུས་མ་གནས་གསུམ་བར་དུ་ཡིན་ན་seismometers མ་གཏོགས་དེ་སྤང་མ་བྱུང་བ་ཡིན། Richter scale རང་ལ་མ་གནས་ལྷ་ཉེ་འགམ་ལ་གནོད་སློན་ཕན་བུའི་རྒྱུ་བཟོས་གིས་ཡོད། མ་གནས་བདུན་ཡིན་དུས་ཁང་པ་མང་པོ་གཏོར་བཞིག་བྱུང། གོང་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཡོམ་མ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྩ་གཏོར་ཆེན་པོ་གཏོང་གི་ཡོད།